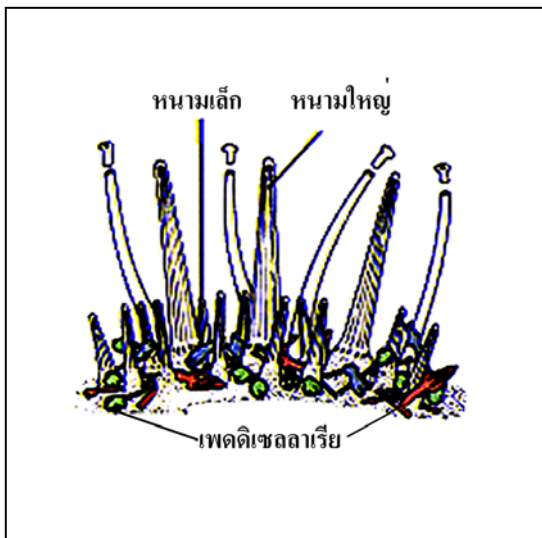

เม่นทะเล....อันตรายที่อยู่ใต้น้ำ

หน้าร้อนปีนี้ หลายครอบครัวคงวางแผนที่จะไปพักผ่อนกันที่ทะเลสวยๆ น้ำใสๆ ซึ่งมีมากมายหลายแห่งในประเทศไทย นอกจากการเที่ยวทะเลจะเป็นกันพักผ่อนได้เป็นอย่างดีแล้ว สิ่งที่ต้องระวังก็คืออันตรายจากแสงแดด และอันตรายจากสัตว์ทะเลที่มีพิษ ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจไปสัมผัสโดยไม่ได้ตั้งใจ สัตว์ทะเลที่มีพิษและอันตรายในประเทศไทยมีอยู่หลายชนิด เช่น แมงกะพรุนไฟ หอยเต้าปูน เพรียง เม่นทะเล เป็นต้น เม่นทะเลก็เป็นหนึ่งในสัตว์ทะเลที่มีพิษที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามชายหาดและหมู่เกาะของประเทศไทย ดังนั้นเรารู้จักเม่นทะเลให้มากยิ่งขึ้นดีกว่า เพื่อเป็นการทราบถึงอันตรายและวิธีป้องกันจากสัตว์ชนิดนี้

เม่นทะเล จะมีลักษณะรูปร่างกลมมนหรือค่อนข้างแบนแล้วแต่ชนิด รอบๆตัวมีหนามแหลมปกคลุม แบ่งเป็น หนามใหญ่ และหนามเล็ก ด้านล่างของลำตัวมีปากและทิวพีด (Tube feet) ทำหน้าที่คล้ายขาสำหรับเดิน พบเม่นทะเลได้ทั่วไปในบริเวณแนวปะการังทั้งในระดับน้ำตื้นหรือน้ำลึก บริเวณหาดทรายหรือหาดหิน เม่นทะเลมักจะอาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ๆ

หนามใหญ่ของเม่นทะเลจะมีส่วนประกอบของหินปูนกับสารอินทรีย์ จึงมีความเปราะ และหักง่าย หนามจะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับชนิดของเม่นทะเล เมื่อทิ่มเข้าผิวหนังจะหักติดกับเนื้อใต้ผิวหนัง หากโดนหนามใหญ่ตำจะมีรอยบวมแดง อักเสบ และรู้สึกปวด อาการปวดอาจอยู่นาน 2-3 ชั่วโมง หรือนานถึง 2-3 วัน ส่วนหนามเล็กจะแทรกอยู่ในหนามใหญ่ เม่นทะเลบางชนิดหนามเล็กจะมีพิษ ส่วนมากจะพบหนามเล็กบริเวณทางด้านล่างของลำตัว ที่ส่วนปลายของหนามจะมีถุงน้ำพิษอยู่ เมื่อทิ่มเข้าสู่ผิวหนังนอกจากมีอาการบวมแดง อาจทำให้อวัยวะนั้น ชา ไม่มีความรู้สึก หน้าซีด และการสูบฉีดโลหิตไม่เป็นปกติ เป็นต้น

นอกจากนี้แล้วเม่นทะเลยังมีอวัยวะอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นก้านเล็กๆ คล้ายเกสรดอกไม้อยู่ระหว่างหนามทั้งสอง เรียกว่า “เพดดิเซลลาเรีย” ซึ่งมีเขี้ยวพิษ 2-4 อัน และมีต่อมน้ำพิษอยู่ อาการที่เกิดจากพิษของเพดดิเซลลาเรียค่อนข้างรุนแรง ผู้ที่ได้รับพิษจะมีอาการปวดชาจนไม่มีความรู้สึก ปากคอสั่น หายใจลำบาก และอาจถึงตายได้ ถ้าได้รับพิษไม่มากและมีภูมิคุ้มกันดี อาการจะหายไปเอง ซึ่งอาการปวดจะหายไปภายใน 1 ชั่วโมง แต่อาการชาของกล้ามเนื้อจะยังคงอยู่อีกหลายชั่วโมง โดยในประเทศไทยยังไม่เคยมีรายงานว่าพบผู้เคราะห์ร้ายจากพิษของเม่นทะเลในขั้นรุนแรงหรือถึงกับเสียชีวิต

ในกรณีที่ถูกหนามใหญ่และหนามเล็กของเม่นทะเลดำ จะไม่สามารถบ่งออกได้ เพราะหนามเหล่านี้มีความเปราะมาก ดังนั้นจึงควรใช้ของแข็ง เช่น ท่อนไม้ ขวดน้ำ ก้อนหิน ทูบตรง บริเวณที่ถูกดำ เพื่อเร่งให้หนามสลายตัวได้รวดเร็วขึ้น แต่ถ้าถูกพิษของเพดดิเซลลาเรีย ขณะนี้ยังไม่มียาเฉพาะที่ใช้รักษา แต่ให้สังเกตอาการปวด ถ้าอาการปวดแผ่ขยายไปทั่วอวัยวะที่ถูกดำภายในไม่กี่นาที ให้รีบนำส่งโรงพยาบาลโดยเร็วที่สุด

เพื่อให้การไปเที่ยวทะเลในครั้งนี้อะไรก็ตามที่ไปพบแต่ความสุข สนุกและปลอดภัย ก่อนที่จะลงเล่นน้ำทะเลให้สำรวจและสังเกตดูว่า บริเวณดังกล่าวมีเม่นทะเลอาศัยอยู่หรือไม่ ถ้ามีควรหลีกเลี่ยงไม่เล่นน้ำในบริเวณนั้น แต่ถ้าหากจำเป็นต้องเดินผ่านหรือเดินย่ำบริเวณที่มีเม่นทะเลอาศัยอยู่ก็ควรใส่รองเท้า ซึ่งหากเป็นรองเท้าที่บางหรือรองเท้ายาง หนามของเม่นทะเลก็สามารถแทงทะลุรองเท้าได้เช่นกัน ทางป้องกันที่ดีที่สุดคือ ไม่ควรเหยียบเม่นทะเลไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่รองเท้า เมื่อทราบวิธีรับมือกับอันตรายจากเม่นทะเลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็ขอให้มีความสุขกับการไปเที่ยวทะเลในหน้าร้อนนี้กับทุกคน ซึ่งการออกไปเที่ยวนั้นเป็นการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจชาติอีกทางหนึ่ง ดังคำขวัญที่ว่า “เที่ยวไทยคือรัก เศรษฐกิจไทยคือรัก”...

